

การศึกษาสมรรถภาพครูบุคล

นางสาวชุตินา ลวสุคนันท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๙

ISBN 974-561-040-2

009254

๑๕๕๓๑๔๑

A STUDY OF KINDERGARTEN TEACHERS' COMPETENCIES

Miss Chutima Lavasutanun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Research

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

- ก.๒/๙
✓ หัวขอวิทยานิพนธ์	การศึกษาสมรรถภาพครูอนุบาล
✓ ໂຄຍ	นางสาวชุตินา ลาສุคนันท์
✓ ກາຄວິຫາ	วิจัยการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิชัยนาวัฒน์ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุณย์สวัสดิ์
-

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น^๑
ส่วนหนึ่งของ**คุณศักดิ์ชัย มนต์สุวรรณ** หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิริ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ทวีรัตน์
(อาจารย์ ดร. ทวีรัตน์ ปิยะนาณท์)

ประธานกรรมการ

ทันสุข ฉันท์สุดารัตน์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนสุข บุณย์สวัสดิ์)

กรรมการ

ชาลี พงษ์เจริญ
(อาจารย์ ชาลี พงษ์เจริญ)

กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ✓ หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสมรรถภาพครูอนุบาล
- ✓ ชื่อนิสิต นางสาวชุตินา ลาสุคนันท์
- อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิมิยานุรัตน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันธุ์ บุญเยส瓦ลกี
- ✓ ภาควิชา วิจัยการศึกษา
- ✓ ปีการศึกษา 2524 /

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาสมรรถภาพครูอนุบาลที่สามารถสอนให้นักเรียนบรรลุความหมายของแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล และศึกษาระดับของสมรรถภาพของครูที่สอนระดับอนุบาลในโรงเรียนราษฎร์ ตามการรับรู้ รู้ ใจ แต่เนื่องจากสมรรถภาพครูที่ยังไม่เพียงพอที่จะสอนอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นครูอนุบาลในโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 643 คน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการหาค่าร้อยละของจำนวนครูอนุบาล ความระดับความมากน้อยของสมรรถภาพในแต่ละชื่อรายการ

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูอนุบาลที่จะสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องประกอบด้วยสมรรถภาพรวมทั้งสิ้น 99 สมรรถภาพ เป็นสมรรถภาพค้านความรู้ 36 สมรรถภาพ ค้านทักษะ 33 สมรรถภาพและค้านคุณลักษณะ และทัศนคติ 30 สมรรถภาพ

ครูอนุบาลโดยเดียวรับรู้ว่ามีสมรรถภาพเฉพาะในทักษะการเรียนรู้ คุณลักษณะทางบุคคล ทักษะเชิงบูรณาการอยู่ในก้านทักษะ

สมรรถภาพที่ครองบادข้ามมากที่สุด เป็นสมรรถภาพด้านทักษะ >
ชีวิคแก่

1. การเลือก การเตรียมประสบการณ์และการจัดกิจกรรมทาง ๆ
2. การใช้เทคนิคในการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมทาง ๆ อย่างถูกต้อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนของประสบการณ์
3. การใช้วัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนทาง ๆ อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์
4. การเล่าเรื่องราวหรือนิทานโดยใช้หุ่นประทetcทาง ๆ
5. การแยกเสียงและการล่ามิติ เลี่ยงแบบทาง ๆ
6. การจัดกลุ่มและการใช้กลุ่มเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรม
- ✓ 7. การใช้เครื่องเล่นในรูปแบบของเส้นเท็ก
8. การใช้วัสดุอุปกรณ์ให้จังหวะ เครื่องดนตรีและเครื่องเสียงทาง ๆ
9. การใช้วัสดุอุปกรณ์โดยทัศนศึกษาทาง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร บุคลากรนมหาวิทยาลัย

~~✓~~ Thesis Title A Study of Kindergarten Teachers' Competencies
Name Miss Chutima Lavasutanun
Thesis Advisor 1. Associated Professor Somwung Pitiyanuwat Ph.
2. Assistant Professor Poonsook Punyavasthi
Department Educational Research
Academic Year 1981

ABSTRACT

The purpose of this research study was three-fold : to identify the types of competencies which enable kindergarten teachers to teach their students to attain the educational objectives for that level; to study the levels of competencies of kindergarten teachers in private schools as perceived by themselves; and to identify the types of competencies from provided checklists, which were judged inadequate for efficient teaching.

A total of 642 kindergarten teachers from private schools both in Bangkok and up-country served as the samples. The data were analyzed by computing the percentages of responses in each item.

Findings indicated that 99 types of competencies should be possessed by kindergarten teachers. These were broken down into three categories, namely, 36 cognitive competencies, 33 skill competencies, and 30 qualification and attitude competencies.

The levels of cognitive and qualification and attitude competencies were perceived as high, whereas the levels of the cognitive competencies were thought low.

The following lists were the skill competencies that most of kindergarten teachers lacked :

1. The selection and the setting up of experiences and activity programs.
2. The use of techniques to set up experiences and activity programs in accordance with the steps of experiences.
3. The use of educational aids suitable to situations.
4. Story telling by puppets.
5. Sound distinctions and demonstration.
6. The setting up of groups as a method of activity programs.
7. The use of in-door equipment and children's toys.
8. The use of rhythmic equipment and musical instruments.
9. The use of audio-visual aids.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องจากได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิมิยานวัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ พนสุข บดyleสวัสดิ์ อาจารย์กุบคุ่ม วิชาบานินพนธ์ ที่กรุณากำเน้นนำ ขอคิดเห็น ตลอดจนแก้ไขขอบพรองค้าง ๆ ความคิดเห็น ใจใส่อบ่างคิดอคณฯ บุรุษจารุสิกขามชื่นในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ บุรุษจารุสิกขามขอบพระคุณ คุณรุ่งทิพย์ เหลาคำ จาก สสสท. ดร. ภราณ พิรavarat หัวหน้าฝ่ายแผนงาน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณา เอื้อเฟื้อช่วยเหลือทุก ๆ กรณี จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสืบสานไป

ชุติมา ลวสุคานันท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ล ๒ บัญ

หน้า

- บทคัดย่อภาษาไทย
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ
 บริกรรมประการ
 รายการตารางประกอบ
 บทที่

1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
ข้อทดลองเบื้องต้น	6
คำจำกัดความ	7

2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของการฝึกหัดครูอนุบาลในประเทศไทย	9
บทบาทและหน้าที่ของครูอนุบาล	18
ความหมายของสมรรถภาพครู	25
สมรรถภาพครูไทยทั่วไป	27

บหท	หนา
สมรรถภาพคานความรู้	29
สมรรถภาพคานทักษะ	36
สมรรถภาพคานคุณลักษณะและทัศนคติ	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ศึกษาและสำรวจความรู้เกี่ยวกับสมรรถภาพครูอนุบาล	49
ศึกษาและสำรวจปัจจัยทางสังคมค้าของบ้าน	49
สร้างและเครื่องมือสำหรับการวิจัย	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สมรรถภาพครูอนุบาลตามแนวการวิจัยประสบการณ์ชั้นอนุบาล	59
สมรรถภาพคานความรู้	59
สมรรถภาพคานทักษะ	63
สมรรถภาพคานคุณลักษณะและทัศนคติ	65
ระดับของสมรรถภาพครูอนุบาล	67
ผลการศึกษาระดับสมรรถภาพครูอนุบาลค่านความรู้	67
ผลการศึกษาระดับสมรรถภาพครูอนุบาลค่านทักษะ	77
ผลการศึกษาระดับสมรรถภาพครูอนุบาลคุณลักษณะและทัศนคติ	90

ระดับการพัฒนาชั้น級 3 คัน	99
ระดับความเพียงพอของสมรรถภาพของครุภัณฑ์ในการสอน นักเรียนตามแนวการจัดประชุมการสอนนักเรียน	100
ผลการศึกษาสมรรถภาพของครุภัณฑ์ตามความรู้	100
ผลการศึกษาสมรรถภาพครุภัณฑ์ตามทักษะ	109
ผลการศึกษาสมรรถภาพครุภัณฑ์ตามคุณลักษณะ และทัศนคติ	118
ระดับความเพียงพอของสมรรถภาพของครุภัณฑ์ ในการสอนนักเรียนตามแนวการจัดประชุมการสอน ชั้น級 3 คัน	127
5. สุ่มผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	
สุ่มผลการวิเคราะห์ข้อมูล	132
อภิปรายผลการวิจัย	133
ขอเสนอแนะ	139
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	148
ตัวอย่างการวิเคราะห์เพื่อหาสมรรถภาพครุภัณฑ์	149
การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	151
การคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสำรวจสมรรถภาพครุภัณฑ์	152

๙

๙
หนา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	153
แบบสำรวจสมรรถภาพครูอนุบาล	154
ประวัติเชี่ยน	167

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนแบบสำรวจที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างและร้อยละของแบบสำรวจที่ได้รับคืน จำแนกตามเขตการศึกษา	55
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาของประสบการณ์การสอนนิเทศและเขตการศึกษา	56
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามวุฒิและเขตการศึกษา	57
4	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD.$) ของสมรรถภาพค่านิรบุคคล ๑ ของครูนิเทศ จำแนกตาม ส่วนรวม ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	68
5	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD.$) ของสมรรถภาพค่านิรบุคคล ๒ ของครูนิเทศ จำแนกตาม ส่วนรวม ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	78
6	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD.$) ของสมรรถภาพค่านิรบุคคลด้วยคะแนนคุณธรรมและทัศนคติของครูนิเทศ จำแนกตามส่วนรวม ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	91
7	ค่าเฉลี่ยและระดับของสมรรถภาพที่ได้จากการรับรู้คนของครูนิเทศ จำแนกตามส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	99
8	ร้อยละของความสามารถของครูนิเทศเกี่ยวกับสมรรถภาพค่านิรบุคคล ความรู้ จำแนกตามส่วนรวม ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	101

ตารางที่

หน้า

9	ร้อยละของความสามารถของครูอนุบาลเกี่ยวกับสมรรถภาพค่าน ทักษะ จำแนกตามส่วนรวม ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค	110
10	ร้อยละของความสามารถของครูอนุบาลเกี่ยวกับสมรรถภาพค่าน คุณลักษณะและทักษะจำแนกตามส่วนรวม ส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค	119
11	จำนวนและร้อยละสมรรถภาพที่ได้จากการรับรู้ตอนเรองของครูอนุบาล เกี่ยวกับความรู้ ทักษะ คุณลักษณะและทักษะ ในการสื่อสารแนว การจัดประสบการณ์อนุบาล จำแนกตามส่วนรวม ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค	128

**ศูนย์วิทยทรัพยากร
บุคลากรน้อมหาวิทยาลัย**